

Therapie bij minderjarige plegers van seksueel grensoverschrijdend gedrag

Els Bradt

Klinisch psycholoog

Cognitieve gedragstherapeut

Situering werking

UKJA

- (forensische) K-dienst
 - Jongens (12-18 jaar)
 - Gedragsproblemen
 - Specifiek behandel aanbod voor plegers van SGOG
- Overwegend JRB (MOF/POS) maar ook niet-justitiële verwijzingen (voorzieningen BJB/VAPH, VK, ouders,...)

Wie komt bij ons terecht?

- ▣ Rode en zwarte vlaggen (cf. vlaggensysteem sensoa): vooral problematisch op vlak van wederzijdse toestemming, gelijkwaardigheid en vrijwilligheid
- ▣ Heterogene groep op vlak van individuele kenmerken, contextfactoren, delicten
 - behandeleraanbod op maat: na observatieperiode of screening (ERASOR)

Behandeling

Theoretische beschouwingen

Cognitief-gedragstherapeutische modellen

- ▣ Risks-Needs-Responsivity model (Andrews & Bonta)
- ▣ Good Lives Model (Ward & co.)

Terugvalpreventie

- ▣ Psycho-educatieve werkwijze
- ▣ Centraal = risicobeheersing
 - ▣ Verkrijgen van zelfcontrole
 - ▣ Verantwoordelijkheid nemen voor de eigen keuzes en handelingen
 - ▣ Inzicht in ontstaan SGoG
 - ▣ Leren herkennen van hoge risicosituaties
 - ▣ Aanleren alternatieve copingvaardigheden en cognitieve technieken

Good Lives Model

- ▣ Centraal = groei en welzijnsbevordering, versterken van prosociale vaardigheden en competenties
- ▣ Klemtoon op:
 - ▣ Welke levensbehoeften (vb. vriendschap, geluk, innerlijke rust) werden er gezocht doorheen de seksuele delicten?
 - ▣ Ontwikkelen van vaardigheden, overtuigingen, waarden en ondersteuning voor vervullen behoeften op sociaal aanvaardbare manier

Onze visie

- ▣ Combinatie twee modellen: terugvalpreventie + persoonlijke groei bevorderen (vaardigheden aanleren)
- ▣ Therapie werkt!

Behandeling

In de praktijk

1. Seksuele anamnese

- ▣ In kaart brengen seksuele ontwikkeling
- ▣ Vragenlijst + semi-gestructureerd interview + informatie van derden
- ▣ Seksuele levenslijn koppelen aan algemene levenslijn met positieve en negatieve levensgebeurtenissen

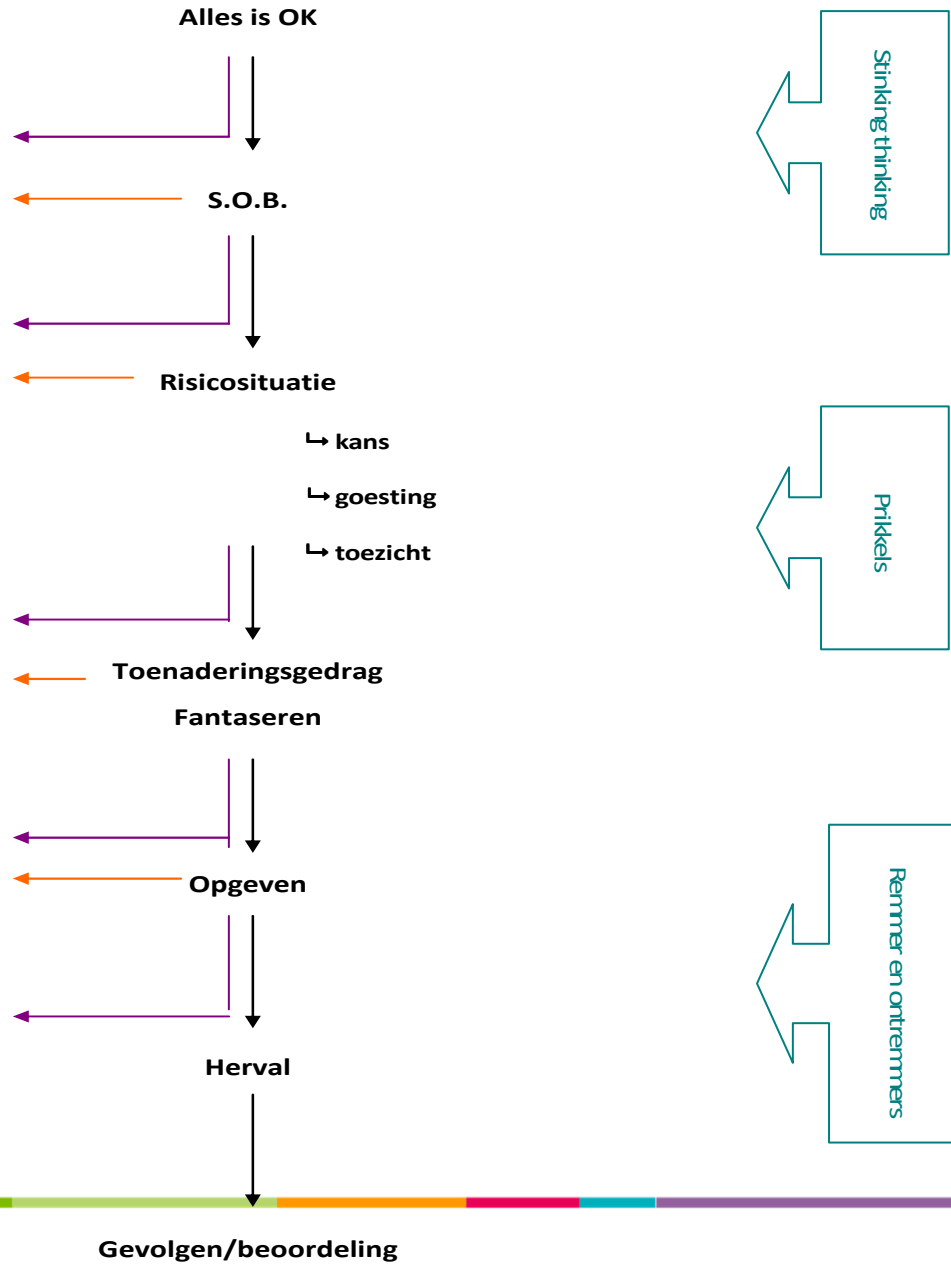
2. Delictscenarioprocedure

- ▣ Stap voor stap delicten uitschrijven met aandacht voor situationele factoren – gedragingen – gedachten – gevoelens voor/tijdens/na het delict en reacties van het slachtoffer
- ▣ Verschillende manieren mogelijk
- ▣ Niet-beschuldigende confrontatie met PV's

3. Delictketen

- ▣ Onze invulling gebaseerd op Steen (1993)
- ▣ Achterliggend idee: SGOG gebeurt niet zomaar maar is een keten van gedragingen en beslissingen

Een leuk leven leiden waarin seksualiteit ook een plaats krijgt.

3. Delictketen

- ▣ Alles OK = ik doe dingen die helpen om mijn doelen te bereiken, gezond seksueel gedrag stellen
- ▣ Prikkels die me in verleiding brengen
 - ▣ Positieve die me verleiden
 - ▣ vb. porno of beeld van iets waar ik van opgewonden geraak
 - ▣ Negatieve waar ik van weg wil
 - ▣ vb. spanning, boosheid, eenzaamheid, onopgeloste conflicten
 - ▣ Eigen gedachten ('stinking thinking')
 - ▣ vb. verkeerde interpretatie van signalen

3. Delictketen

- ❑ Schijnbaar onbelangrijke beslissing (S.O.B.)
- ❑ Risicosituaties (kans, toezicht)
- ❑ Toenaderingsgedrag (fantaseren en voorbereidende gedragingen)
- ❑ Opgeven
- ❑ Herval
- ❑ Gevolgen SGOG (positief/negatief, KT/LT, voor mezelf/anderen)
- ❑ Remmers en ontremmers (vb. nadenken over gevolgen, middelengebruik)

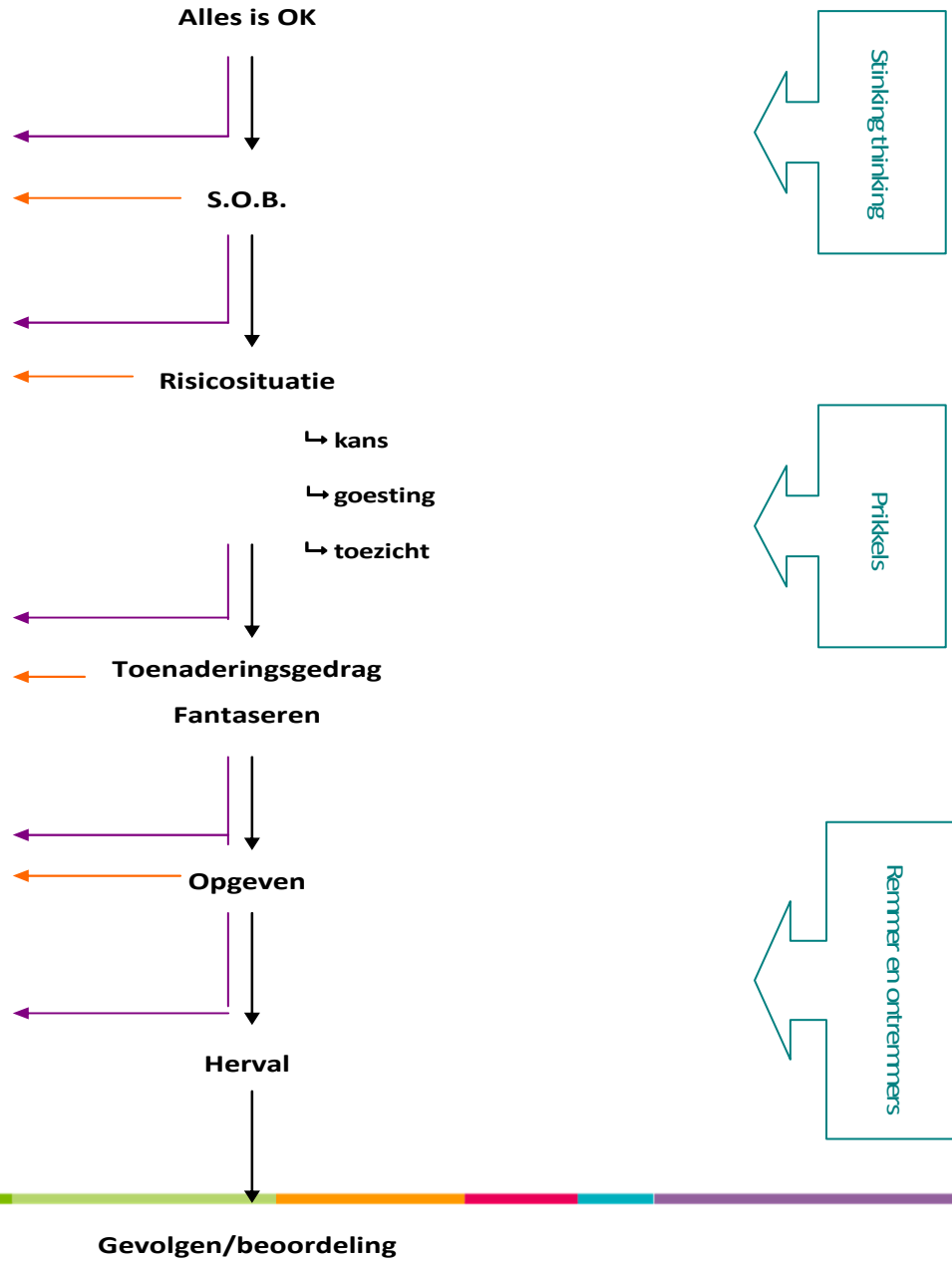
3. Delictketen: voorbeeld

- ❑ Alles OK = mijn doelen (laster worden, vrienden hebben, thuis kunnen zijn,...)
- ❑ Prikkels = bekijken van (kinder)porno, terugdenken aan voorgaande delicten
- ❑ S.O.B. = ik ga naar het pleintje
- ❑ Risicosituatie = alleen zijn met kinderen op het pleintje zonder volwassenen
- ❑ Toenaderingsgedrag = fantaseren over seks, voorstellen om spelletje waarheid – durven – doen spelen in het bos, seksueel getinte opdrachten geven
- ❑ Opgeven = ik ben te opgewonden, kan niet meer stoppen
- ❑ Herval = SGOG
- ❑ Gevolgen/beoordeling = dat was leuk, voelde goed

4. Ingrijpen in de delictketen

- ▣ Zelf tijdig leren ingrijpen en uit de delictketen stappen
- ▣ Vermijden – ontsnappen

Een leuk leven leiden waarin seksualiteit ook een plaats krijgt.

4. Ingrijpen in de delictketen

- ▣ Oefensituaties inbouwen met meer vrijheid: voorbereiding en nabespreking met jongere
- ▣ Denkfouten corrigeren
- ▣ Slachtofferempathie bevorderen
- ▣ Afwijkende seksuele interesse aanpakken

5. Vaardigheden aanleren

- ▣ Vaardigheden aanleren om op een gezonde en sociaal gepaste manier met seksualiteit en relaties om te gaan
 - ▣ vb. RSV geven, vlaggensysteem, facebook en sociale media, sociale vaardigheden
- ▣ Breder: emotieregulatie, agressieregulatie, probleemoplossende vaardigheden, zelfwaardegevoel, empathietraining

6. Contexten

- ▣ Info geven over de feiten (beroepsgeheim)
- ▣ Inschakelen bij terugvalpreventieplannen
- ▣ Visie op seksualiteit binnen gezin bespreken (vlaggensysteem)

Contact?

els.bradt@zna.be

03 / 280.49.17